

INVENTIVNA DEJAVNOST VZDRUŽENEM DELU

POMEMBEN PRISPEVEK K STABILIZACIJI GOSPODARSTVA

Združeno delo mora vedno bolj težiti k podpiranju, razvijanju in sprejemanju novih znanstvenih dognanj in tako ustvarjati možnosti za nenehno povečevanje produktivnosti dela, celotne proizvodnje in dohodka. V tej zvezi moramo vsi delovni ljudje, vse subjektivne družbene sile pod vodstvom zveze komunistov v TOZD preučiti več temeljnih izhodišč.

Kako vključujejo naši srednjeročni razvojni načrti kvalitativne razvojne dejavnosti, ki prispevajo k večji produktivnosti ter ustvarjanju dohodka v TOZD oziroma delovni organizaciji?

Kolikšen poudarek je dan razvijanju inovacijam, zlasti raziskovalno-razvojni dejavnosti v okviru naše organizacije združenega dela?

Ali spodbujamo inventivno dejavnost, zlasti množično, ter v tem okviru ali razvijamo ustrezno nagrajevanje po delu in prispevku k ustvarjenemu dohodku na temelju dosežkov v procesu inventivne dejavnosti, ali nimamo to ustrezno urejeno v samoupravnih aktih?

Kako ocenjujemo vlogo domačega in tujega znanja v delovnem procesu, kako se vedemo v odnosu do nekritičnega vnašanja tujega znanja v naše okolje ter do usposobljenosti delavcev za uspešno uvajanje novega znanja v proizvodne procese? Kakšni so naši odnosi od pretirane odvisnosti naše proizvodnje od tujega znanja?

Ali posvečamo dovolj pozornosti prenašanju našega znanja in tehnologije v druge dežele, zlasti v dežele v razvoju, ter problematiki necelovitosti naših ponudb v teh deželah?

Kakšen je naš odnos do ustvarjanja materialnih možnosti za ustvarjalno delo — zlasti financiranje ter dejavnosti iz amortizacije v okviru investicijskih projektov in druge oblike združevanja sredstev za inovacijsko dejavnost tako v okviru SIS za raziskovalno dejavnost kot neposredno z izvajalci inovacijskih projektov (neposredna svobodna menjava dela ter sobodna menjava del v okviru in prek samoupravnih interesnih skupnosti)? Kolikšen je pri tem vpliv delavcev na raziskovalno politiko?

Kako ustvarjamo kadrovske možnosti za inovacijske procese,

zlasti glede usposabljanja lastnih delavcev ter prehoda delavcev in raziskovalne dejavnosti v materialno proizvodnjo in družbene dejavnosti, torej v prakso, in obratno, kako ustvarjamo možnosti za izobraževanje z različnimi oblikami? Pripravljamo kadrovske in razvojne načrte?

Kako spodbujamo ustvarjalnost vsakega delavca, ki lahko prispeva k razvoju te dejavnosti. Kako vključujemo dosežke družboslovnih ved v poglobljanje samoupravnih in medloveskih odnosov, ki bistveno prispevajo k produktivnosti in ustvarjalnosti dela? Ali je raziskovalno delo vcepljeno v rast naše organizacije združenega dela?

Za uresničevanje teh ciljev je treba najti tudi najustreznejše oblike delovanja zveze komunistov, sindikatov in vseh delovnih ljudi.

V naši tako razvejani gospodarski občini imamo vrsto možnosti pa tudi skritih in neraziskanih gospodarskih rezerv. Verjetno pa smo do sedaj dali premalo pozornosti inovacijski problematiki tudi v sredstvih javnega obveščanja, ki bi lahko vse občane sproti seznanjal z uspehi in rezultati dela na področju tehničnih izboljšav.

Zato tokrat predstavljamo predlog tehnične izboljšave Franca Grabnarja, enega številnih inovatorjev iz večške papirnice s kratkim povzetkom njegovih razmišljanj.

Avtor predloga tehnične izboljšave Franc Grabnar

PREDLOG ŠT. 129 — HLAJENJE KONDENZATORJA S TOVARNIŠKIM VODOVODOM

Prvotno smo hladili kondenzatorne turbine z vodo iz Ljubljane. Ker je bila večkrat umazana, nam je povzročalo velike težave; zamašile, so se nam rake na jez, zaščitne mreže okoli sesalnih košev ter črpalke, ki so črpale vodo iz Ljubljane.

Zato smo morali zaščitne mreže dnevno čistiti. Posebno kritično je bilo ob nalih, ko je prinašala Ljubljana ogromno nesnage. Ob slabem vremenu so nastopili pogosti izklopi zunanega omrežja in parna turbina je prevzela obtežbo celotne tovarne. Za nemotno obratovanje parne turbine sta morala biti zaposlena dva pomočnika, da sta sproti čistila sesalne koše. Kljub zaščiti teh košev z mrežami pa je bilo potrebno enkrat mesečno čiščenje kondenzatorja in tedaj je parna turbina stala ok. 8. ur. Slaba stran hlajenja z vodo iz Ljubljane je bila tudi njena temperatura poleti 18 do 20 stopinj Celzija.

Avtor predloga je vse te težave odpravil tako, da je prevezal vodno omrežje in uporabil vodo iz tovarniških vodnjakov.

S tem je bilo doseženih več prednosti.

1. Voda iz vodnjakov ima 6 do 8 stopinj C nižjo temperaturo kot Ljubljana. S tem je bil dosežen boljši izkoristek parne turbine in pridobljenih ok. 50 kWh.
2. Voda iz vodnjakov je čiš-

stejša in ne maši kondenzatorja. S tem je bilo odpravljeno čiščenje in zastoj parne turbine.

3. Odpravljeno je bilo čiščenje rak in sesalnih košev ter odstranjen problem obratovanja parne turbine v sušni dobi, ko je primanjkovalo hladilne vode.

4. Odpadla je uporaba črpalk na Ljubljani, kar pomeni prihranek na električni energiji.

5. Prihranek na tehnološki vodi znaša okoli 60 kubičnih metrov, ker se voda vrača v omrežje tovarniškega vodovoda, pri prejšnjem načinu pa je otekala v kanal.

Avtor je s tem predlogom prihranil delovni organizaciji ok. 580.000 din letno, vrednost nagrade pa je znašala ok. 20.000 din.

CIRIL ZUPANČIČ

ŽELEZNIČARJI ŽE PO NOVEM

Biro za stike z javnostjo železniškega gospodarstva Ljubljana obvešča, da je delavski svet ŽG Ljubljana na seji 6. decembra med številnimi drugimi akti sprejel tudi samoupravni sporazum o odnosih pri pridobivanju in ugotavljanju prihodka v ŽG Ljubljana. Naslednjega dne pa je delavski svet ŽTP sprejel samoupravni sporazum o ugotavljanju in razporejanju skupnega prihodka v železniškem transportu na območju ŽG Ljubljana.

Tako sta po temeljiti javni razpravi v celotnem slovenskem železniškem kolektivu sprejeli oba temeljna akta, ki bosta železničarjem omogočala uveljaviti take dohodkovne odnose, kot jih zahteva zakon o združenem delu. V teh aktih pa so tudi osnovne smernice za vzpostavitev dohodkovnih odnosov z uporabniki železniških

storitev, združenih v samoupravno interesno skupnost za železniški in luški promet, in območnih samoupravnih skupnosti za železniški promet.

Osnova za pridobivanje prihodka in ugotavljanje stroškov je slej ko prej vlak. Iz te osnove se vzpostavljajo dohodkovni odnosi znotraj ŽG in ŽTP Ljubljana, tako v TOZD osnovne in dopolnilne ter vzdrževalne dejavnosti kot v TOZD posebnega pomena in skupnih službah.

S sprejemom obeh omenjenih samoupravnih sporazumov je slovenskim in istrskim železničarjem prižgana zelena luč za dokončno ureditev dohodkovnih razmerij in določitev organizacijskih oblik, v katerih bodo ti odnosi vzpostavljeni na najbolj racionalen in primeren način.

Samoupravni sporazumi • Samoupravni sporazumi • Samoupra

DENAR ZA LETALIŠČE

Stanje ljubljanskega letališča je skrajno kritično. Če delovne organizacije ne bodo sprejele samoupravnega sporazuma za razvoj letališke dejavnosti do konca januarja 1978, bo treba to letališče zapreti. Doslej je sprejelo samoupravni sporazum le 25 temeljnih organizacij združenega dela.

Republiki svet zveze sindikatov poziva delovne ljudi v organizacijah združenega dela, da ponovno razpravljajo o predlaganem samoupravnem sporazumu za razvoj letališča v SR Sloveniji v srednjeročnem obdobju 1976—1980.

Samoupravni sporazum je bil dan v razpravo spomladi ob samoupravnih sporazumih o temeljnih planov razvoja družbenih dejavnosti v srednjeročnem ob-

dobju 1976—1980. Zaradi ne dovolj jasne predstavitve tega samoupravnega sporazuma so mnoge TOZD sporazum zavrnile. Posebno slab je bil odzov na območju gorenjske, primorske in ljubljanske regije.

Stanje vzletno-pristajalne steze je tako kritično, da zahteva takojšnjo rekonstrukcijo in tudi več sredstev, kot jih predvideva sporazum. Vendar bodo pove-

čane potrebe krili s prenosom sredstev iz državnega kapitala in z usmerjanjem finančnih sredstev poštne hranilnice. Treba pa je zagotoviti temeljna sredstva iz samoupravnega sporazuma, sicer bodo morali ljubljansko letališče zapreti. Kaj to pomeni za slovensko gospodarstvo, najbrž ni treba posebej razlagati.

Ziro račun, na katerega naj TOZD nakazujejo sredstva za razvoj letališke infrastrukture, je: Gospodarska zbornica Slovenije, iniciativni odbor za ustanovitev samoupravne interesne skupnosti za letališki promet, Ljubljana, Titova 19, številka 50100-661-10077

PETINDVAJSET USPEŠNIH LET

Industrija ovitkov INDOV export-import (prej ČREVARNA) slavi 25-letnico svojega obstoja, oziroma 30-letnico delovanja kot delovna organizacija v družbeni lasti.

INDOV je v svoji stroki danes najmočnejša OZD v naši republiki ter pri samem vrhu v državi. Tradicija stroke, ki se začena v Ljubljani že leta 1900, solidnost v poslovanju ter kvaliteta izdelkov se odražajo tudi v tem, da so INDOV proizvodi prisotni na celotnem jugoslovanskem tržišču, zelo pogosto pa tudi na raznih tržiščih Evrope.

Iz tipično obrtniškega podjetja se je INDOV v zadnjih nekaj letih v vztrajnostjo dokopal do obetajoče industrije, ki v svojem srednjeročnem razvojnem programu načrtuje poleg specializacije v predelavi naravnih črev ter v proizvodnji umetnih ovitkov še oskrbo mesarstva in gostinstva s pomožnim materialom.

Skupaj z večjimi proizvajalci živil načrtujejo v INDOVU tudi proizvodnjo embalaže za živilsko industrijo.

Pred dnevom republike je

Predsednik zbora delovnih ljudi sprejema visoko odlikovanje kolektiva ob njegovi 25-letnici

INDOV — LJUBLJANA prejel iz rok predsednika občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje Marjana Moškriča red dela s srebrnim vencem kot priznanje za doseženo stopnjo razvoja in

pomena za našo socialistično skupnost.

Na slavnosti je bilo podeljeno tudi več odlikovanj in priznanj posameznikom-delavcem te delovne organizacije.

POSVETOVANJA S KRAJEVNIMI SKUPNOSTMI

Bralce obveščamo, da so bila posvetovanja s krajevnimi skupnostmi zaradi tehničnih ovir prestavljena v december in bomo nadaljevali ter končali s poročili o njih januarja 1978. UREDNIŠTVO

SAP — Ljubljana in VIATOR odslej na skupni poti

Delavci vseh ljubljanskih in največjih slovenskih cestnoprometnih podjetij so se odločili za skupno, še uspešnejše poslovanje v bodočnosti. Temeljite priprave za združitev so tekale dalj časa v vseh TOZD obeh podjetij. V dnevi 23. novembra in 2. decembra so izvedli REFERENDUM. Delavci vseh TOZD obeh podjetij so se z nadpolovično večino odločili za skupno pot. Odločitev ni slučajna, temveč izvira iz prepričanja delavcev, da si bodo na ta način zagotovili v vseh pogledih boljše perspektivo.

M. G.

AKTIVNOVINARJEV V OZD

3. svojo letošnjo sejo so novinarji v OZD posvetili tovarniškemu glasilom kot subjektom v razvoju delegatskega sistema, pripravah na volitve in kongrese ter v njihovih informacijskih in komunikacijskih dejavnosti pri tem. Strani tovarniških glasil naj bodo torej vedno bolj odprte problemom njihovih TOZD in delavcem v njih v sklopu našega celotnega družbenoekonomskega in družbenopolitičnega življenja. Dejstvo, da več glasil OZD že kaže vedno več posluha za dogovore na prejšnjih sejah aktivna, zbuja optimistično upanje tudi za naprej.

Strokovni del seje so posvetili pomenu in vlogi NASLOVA, ki naj prispevke reklamira in povzema, pa tudi lepša tako prispevke kot cele strani in glasila nasploh.

O oblikah informiranja v samoupravi Žita — pri njih je bila 3. seja aktivna — je članom spregovoril novinar njihovega glasila Vajsa Majhen.

Zavzeto razpravo je nekoliko motilo dejstvo, da je bilo to pot odsotnih več članov aktivna. Sklenili so, da se bodo o tem pogovorili s prizadetimi člani, pa tudi z odgovornimi oz. glavnimi uredniki vseh glasil OZD v občini.

Obramba mesta v obrambni vojni

(Po Naši obrambi)

Ne bi hoteli ponavljati nekaterih splošno znanih dejstev glede vključevanja v programe za splošno vojaško in idejnopolično usposabljanje prebivalcev, zlasti pa rezervnih vojaških starešin in pripadnikov teritorialne obrambe, toda opozoriti velja na tematiko o obrambi mest v ljudski obrambni vojni, ki bo aktualna v obdobju 1977-78.

Tako se vključujemo v program naše občinske organizacije ZRVS za splošno vojaško usposabljanje članov ZRVS v letu 1978.

Kot vemo, je imela v vseh vojnah obramba mest pomembno vlogo. Izkušnje so pokazale, da je imela tista stran, ki je trdovratno branila naselja, prednost pred napadalcem, ki je moral vedno angažirati močne sile v napadu, kar mu je povzročalo hude izgube. Mesta so bila vedno oporišča za dolgotrajne in izčrpavajoče boje. Čeprav je bila npr. obramba mest v 2. svetovni vojni organizirana v zelo težavnih okoliščinah, so vzdržala sovražnikove napade po več tednov in mesecev.

Obramba mesta ne zajema samo ožjega mestnega področja, temveč tudi zunanje predele in dostope k mestu. Organizirana je lahko z vrsto zaporednih obrambnih položajev. Zunanja obramba je tudi različno globoka — od 15 do 120 km.

Pri obrambi večjih mest so bila zlasti pomembna naselja na dostopih k njim in na bokih hranilničnih glavnih

sil glede na onemogočanje sovražnikovega bojnega delovanja.

Ko smo govorili o zaporednih obrambnih položajih, je bila taka organizacija obrambe, da se je mogoče sovražniku upirati tudi ob popolni obkolitvi mesta.

Naloga prvega obrambnega položaja je zadržati napadalca na zunanji dostopih. Naloga drugega obrambnega položaja je v tem, da napadalca ustavi tik pred mestom, tretji položaj pa mora preprečiti sam vdor v mesto (primeri v vojni: Odesa, Sevastopolj in Leningrad, ki so zdržali 3 mesece, 9 mesecev ter 2 leti in pol).

V zvezi z obrambo mest v zdajšnji situaciji so stališča sedaj taka, da utegnejo atomska bojna sredstva vplivati na obrambo in napad na naselja in mesta. V začetnem obdobju vojne bodo verjetno po mnenju strokovnjakov večja mesta lahko cilj atomskih udarcev, takoj zatem pa bodo napadle oklepne motorizirane sile v sodelovanju z zračnimi in helikopterskimi desanti. Posledica tega bi bili veliki požari, razdejanje in kontaminacija. Zato obstaja trditve, da je obramba velikih mest nesmiselna, ker da bi jih moral napadalec obiti. Drugi pa trdijo, da je napad na mesta z atomskimi bojnimi sredstvi nepotreben, nesmiseln, saj bi si napadalec sam ustvarjal s posledicami le-tega ovire na vsej črti. Vseh mest tudi ni mogoče napasti in uničiti, hkrati pa so večja mesta odpornejša

proti atomskim udarcem kot objekti poljske fortifikacije. Prevladuje mnenje, da z atomskimi bojnimi sredstvi ne kaže napadati večjih političnih in gospodarskih središč, cestnih in železniških križišč ali luk, a ker jih ni mogoče obiti, da jih je bolje zavzeti s klasičnimi metodami.

Naša stališča v obrambi mest v strategiji oboroženega boja so povsem jasna in nedvoumna. Z vključevanjem le-teh se povečuje trdoživost in odpornost obrambe. Mesta in naselja je treba uporabljati za obrambo zlasti v naslednjih okoliščinah:

- kadar so mesta sestavni del operativno-taktičnih mostičev ob večjih rekah in na morskimi obali;
- ob nenadnem agresorjevem napadu, ko je obramba naselij lahko eden od načinov za preprečevanje naglih prodorov v globino vojskovališča;
- če so mesta tako razporejena, da jih agresor ne more zlahka obiti in odrezati od zaledja;
- če je mogoče z učinkovito in dolgotrajno obrambo doseči moralno-psihični učinek na domačem in mednarodnem področju;
- kadar agresor uporablja atomsko orožje, kajti pri napadih na mesta se bo le težka odločil za njegovo uporabo.

Mesta in naselja je treba v vsakem primeru pripravljati na vztrajno in dolgotrajno obrambo. O tem pa več v naslednji številki.

VILKO SLUGA